

Notitie

Aan: Gemeente Helmond, Henri de Bekker (intern projectleider)

Betreft: Analyse inventarisatie glasvezel infrastructuur gemeente Helmond

Van: Erik Rickelman

Datum: 15 januari 2018

Versie: nr. 4

Bijlage(n):
1. PvA Actieprogramma Metropool Regio Eindhoven - Verbonden
2. Glasvezel gemeente Helmond
3. Vragen bij inventarisatie Helmondse scholen
4. Sportaccommodaties en –verenigingen

In het kader van het project MRE – Verbonden¹ heeft de gemeente Helmond in de periode augustus t/m oktober 2017 een inventarisatie gemaakt van de aanwezige glasvezelinfrastructuur in de gemeente Helmond. Op basis van deze inventarisatie en de aanvullende informatie zoals ontvangen op 9 januari 2018 is onderstaande rapportage gemaakt.

Onder leiding van Henri de Bekker is een projectteam samengesteld met:

- Gilbert de Gooijer, teammanager Applicatiediensten
- Werner Sanderse, afdelingsmanager inrichting & beheer openbare ruimte
- Peter Minnen, senior projectmanager projectbureau
- Ton van Hoof, expert Analyse & Intelligence (geo-informatie)
- Chris Jacobs, sr. Informatie-adviseur
- Raymond Bruijnzeel, concerncontroller
- Leon Hendriks, afdelingsmanager financiën.

Doel

Doel van de inventarisatie is inzicht krijgen in de aanwezige verbindingen, de daarbij behorende kosten en ontwikkelingen voor de komende jaren. Dit inzicht vormt de basis voor de business case voor het creëren van een maatschappelijke glasvezelinfrastructuur, bestaande uit een backbone verbinding met een lokaal opstappunt (PoP) en een lokale ring voor de gemeente Helmond zoals beoogd met het project MRE-Verbonden.

Afbakening

De gemeente Helmond bestaat uit diverse wijken en kerkdorpen. Deze maken allen onderdeel uit van deze inventarisatie. Aangezien we op zoek zijn naar een betere ontsluiting van maatschappelijke diensten, hebben we ons, naast de eigen verbindingen, ons gericht op de belangrijkste (top 25) maatschappelijke instellingen, d.w.z. zorg- en onderwijsinstellingen.

De scope van de inventarisatie betreft primair:

1. Organisatie van de instelling (eventueel meerdere locaties)
2. Type verbindingen: koper, coax of glasvezel
3. Leverancier van de verbinding
4. Jaarlijkse en maandelijkse kosten (eventueel ook initiële kosten)

Secondair wordt informatie verzameld over:

5. Bandbreedte van de verbinding
6. Looptijd van de contracten

¹ Zie bijlage 1: Plan van Aanpak MRE - BRE/EFX

7. Behoeftte / plannen voor de komende jaren

De inventarisatie is uitgevoerd door de gemeente zelf via een uitvraag bij de belangrijkste maatschappelijke organisaties. Op basis van de ontvangen inventarisaties hieronder de belangrijkste bevindingen per doelgroep.

1. Gemeente Helmond; eigen locaties en objecten:

a. Eigen dienstgebouwen

- Tussen 8 van de 9 gemeentelijke dienstgebouwen heeft de gemeente eigen glasvezelverbindingen aangelegd. Het gebouw 'Cacaofabriek' is hierop niet aangesloten (voor overzicht van de aangesloten panden zie bijlage 2).
- Het glasvezelnetwerk is onderdeel van het intranet van de gemeente. De gemeente belicht deze glasvezel zelf.
- Aandachtspunt is het beheer van het glasvezelnetwerk; er is op dit moment geen onderhoudscontract met een aannemer.
- Opmerking: het eigen glasvezelnetwerk is topografisch digitaal vastgelegd. Het beheer van deze gegevens vraagt om aandacht. Andere netwerken (bijvoorbeeld voor de verkeersregelinstallaties, pompgemalen etc.) werden niet in samenhang vastgelegd. Deze zaken zijn inmiddels opgepakt door de projectleider en verankerd via de geo-informatie-expert van de gemeente Helmond.
- Nadere specificaties van het netwerk zoals diameter buis, tubes, vezels, hand-holds, enz. zijn niet bekend. Geadviseerd wordt om ook deze gegevens inzichtelijk te maken en te bezien welke mogelijkheden dit netwerk nog meer kan bieden.

b. Verbindingen voor de eigen zakelijke diensten

De gemeente neemt internetdiensten af ter waarde van jaarlijks circa € 430.000,=. Daarnaast is bekend dat meerdere providers glasvezelkabels hebben binnen gebracht bij de gemeente Helmond. Veruit het grootste deel van de kosten wordt gemaakt voor diensten van KPN, gevolgd door Ziggo en een zevental andere bedrijven. De gemeente heeft inmiddels via onderzoek op factuurniveau een behoorlijk goed inzicht in de kostenverdeling.

Suggesties om nu nog verder uit te zoeken:

- Wat zijn de kosten uitgesplitst naar telefonie, internet, shared services, datadiensten (zoals datacenter), maar ook (IP-)radio en (IP-)televisie?
- Van welke leveranciers / dienstenaanbieders worden deze diensten afgenomen?
- Hoe zien de contracten van deze diensten eruit? Wat zijn specifiek de kosten voor de (glasvezel)verbindingen in deze contracten en wat zijn de looptijden?
- Zijn er plannen / ontwikkelingen op het gebied van deze diensten? Te denken valt aan het veranderen van dienstenaanbieders, collectieve contracten / aanbestedingen, uitbreiding bestaande contracten, enz..

De projectleider van Helmond heeft aangegeven deze suggesties mee te nemen in het dossier Glasvezel gemeente Helmond. Het inzichtelijk maken van deze kosten en het herijken ervan kan mogelijkheden bieden voor inderdieneffecten.

c. Overige vastgoed gemeente Helmond

De gemeente heeft daarnaast circa 150 vastgoed objecten in eigendom. 92 objecten zijn panden met een maatschappelijke functie, 7 objecten zijn parkeergarages en 52 woningen. De panden worden verhuurd en de huurder regelt op dit moment zelf de verbinding. Uit voorbeelden blijkt dat huurders interesse hebben in glasvezelverbindingen. Dit is positief voor de verhuurbaarheid en stimuleert tevens de economische bedrijvigheid in de gemeente Helmond.

De intern projectleider van de gemeente adviseert om de gemeentelijke objecten te voorzien van een glasvezelverbinding. De kosten kunnen worden doorberekend aan de gebruikers en huurders en geven hun (en dus de gemeente) een duidelijke meerwaarde.

d. Verkeersregelininstallaties en verkeerstellers

De verkeersregelininstallaties (VRI's) zijn aangesloten middels een traditionele koperverbinding (DSL) en als back-up wordt gebruik gemaakt van mobiele verbindingen. In de database van de gemeente staan 75 verkeersregelininstallaties benoemd.

De jaarlijkse kosten voor de koperverbindingen en voor de mobiele verbindingen bedragen meer dan € 20.000,-. De gemeente heeft inzichtelijk welke VRI's op welke wijze zijn verbonden.

Geadviseerd wordt om verder uit te zoeken:

- Van wie zijn de verbindingen c.q. bij wie worden de verbindingen afgenomen?
- Hoe ziet het contract voor de verbindingen eruit en wat zijn de looptijden?
- Er zijn plannen / ontwikkelingen op het gebied van VRI's gelet op Smart Mobility. randvoorwaardelijk zijn glasvezelverbindingen. Gelet op de snelheid van deze ontwikkelingen ziet het er naar uit dat het wenselijk is de VRI's binnen 3-5 jaar aan te sluiten op een glasvezelverbinding.
- Constatering: de topografie van dit netwerk biedt bij verglazing een mooie basis voor een lokale glasvezelbreedbandring (zie kaart in bijlage 2).

Daarnaast beschikt de gemeente over 11 verkeerstellers.

Nog te onderzoeken: zijn dit 11 'vaste' locaties en kennen deze locaties een verbinding? En zo ja, welk soort verbinding, bij welke leverancier en wat kosten deze?

e. Cameratoezicht

De camera's zijn aangesloten op een glasvezelnetwerk en worden vanuit Helmond verbonden met een serviceprovider in EFX in Eindhoven. De jaarlijkse kosten voor de verbindingen bedragen meer dan € 10.000,- voor de lokale verbindingen in Helmond en € 5.700,- voor de verbinding naar Eindhoven. De gemeente heeft inmiddels in beeld hoeveel camera's op het netwerk zijn aangesloten inclusief de locaties.

Nog te beantwoorden vragen:

- Van wie zijn de verbindingen c.q. bij wie worden de verbindingen afgenomen?
- Hoe ziet het contract voor de verbindingen eruit en wat zijn de looptijden?
- Zijn er plannen / ontwikkelingen op het gebied van de camera's? Te denken valt aan reconstructies, nieuwe camera's en overschakeling naar een andere provider.

f. Pompgemalen

Circa 74 pompgemalen zijn aangesloten op een mobiel netwerk. De jaarlijkse kosten voor de mobiele verbindingen bedragen circa € 16.000,-. De gemeente heeft een overzichtskaart van alle pompgemalen.

Nog te beantwoorden vragen:

- Van wie zijn de verbindingen c.q. bij wie worden de verbindingen afgenomen?
- Hoe ziet het contract voor de verbindingen eruit en wat zijn de looptijden?
- Zijn er plannen / ontwikkelingen op het gebied van de pompgemalen? Te denken valt aan reconstructies, nieuwe pompgemalen en overschakeling naar een andere provider.

g. Openbare verlichting

De openbare verlichting is aangesloten op een mobiel netwerk. De jaarlijkse kosten voor de mobiele verbindingen bedragen circa € 2.000,-. De gemeente Helmond telt 23.415 lantarenpalen. Dit netwerk kent 12 zogenaamde gateways voor ontsluiting op een mobiel netwerk.

h. Parkeerautomaten en parkeergarages

De parkeerautomaten zijn aangesloten op een mobiel netwerk. In de database van de gemeente staan 48 parkeerautomaten benoemd. De jaarlijkse kosten voor de mobiele verbindingen bedragen circa € 15.000,-. De gemeente heeft inmiddels een overzichtskaart van alle parkeerautomaten. Daarnaast bezit of verhuurt de gemeente 7 parkeergarages.

De intern projectleider heeft aangegeven dat de parkeergarages meegenomen zullen worden in het dossier over glasvezel in Helmond. Advies hierbij is om dan ook rekening te houden met bijvoorbeeld verbindingen voor de betaalautomaten of camerabewaking. Tevens dient te worden nagegaan welke specifieke eisen aan de verbinding worden gesteld.

i. Wifi-hotspots

Enkele sportaccommodatie beschikken over een Wifi-hotspot.

- Vraag: zijn er nog meer Wifi hotspots?
- Suggestie: meenemen in de plannen voor dossier Glasvezel in Helmond

Bovengenoemde inventarisatie geeft een globaal inzicht in verschillende (glasvezel)verbindingen die de gemeente gebruikt en de kosten voor het dataverkeer. De gemeente heeft inmiddels een belangrijke stap gezet door al de gegevens van netwerken en objecten in de openbare ruimte die hierop aangesloten zijn, centraal in kaart te brengen en te beheren. Deze integrale benadering geeft overzicht en bovendien geeft het inzicht in de potentiële inderdieneffecten. De bestaande contracten zijn in de huidige situatie per onderdeel afgesloten. Dit is niet optimaal gezien vanuit inkoop en contractbeheer. Op dit onderdeel kan de gemeente nog een slag maken door ook de bestaande kosten en contracten tegen het licht te houden.

2. Gemeente Helmond, ontwikkelingen van beleid:

- a. Beleid t.a.v. FTTH; wens voor 100% verglazing van de woningen in Helmond. In dit kader wordt een raadsvoorstel uitgewerkt.
- b. Ontwikkelingen op het gebied van Brainport Smart District.
Aandachtspunt: de betekenis hiervan voor de toekomstige glasvezel infrastructuur vraagt om een nadere uitwerking.

3. Fijnmazige verglazing van woningen en bedrijven:

Uit de glasmonitor blijkt dat het aantal homes passed in Helmond 8% bedraagt (bron: Stratix mrt 2017). In Helmond zijn, zover als bekend, de volgende bedrijven actief op het gebied van fijnmazige FTTH-netwerken:

- a. E-Quest – FTTH Brouwhuis Rijpelberg, voorbereidingen voor Stiphout
- b. KPN – FTTH (Brandevoort de Veste)

E-Quest is in oktober 2017 een project gestart voor verglazing van alle woonwijken in Helmond.

Aandachtspunten:

- Documentatie / registratie van deze netwerken is niet digitaal aanwezig.
- Er is op dit moment geen zicht op de openheid / toegankelijkheid van het netwerk van E-Quest. Deze openheid / toegankelijkheid is van belang voor het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen. De bestaande borgstelling vanuit de gemeente kan helpen bij het openbreken. Een aanvullende mogelijkheid is om dit mee te nemen in het dossier Glasvezel Helmond. Voor het netwerk van KPN / Reggefiber is de toegankelijkheid en het gebruik wettelijk geregeld door de ACM, maar is wel relatief kostbaar.
- Opmerking: niet duidelijk is hoeveel woningen homes passed en/of homes connected zijn?

In Helmond zijn, zover als bekend, de volgende bedrijven actief op het gebied van fijnmazige FTTB-netwerken.

- c. E-Quest – FTTB (zie voor overzicht van industrieterreinen bijlage 2). In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de industrieterreinen in Helmond die, voor zover bekend, door dit bedrijf zijn voorzien van een fijnmazig glasvezelnetwerk.

Plannaam	Kern	Gemeente	Planfase	Glasvezel aangelegd door:
KANAALZONE NOORD	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	
KANAALDIJK ZUIDWEST	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	
HOOGEIND	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
CENTRALE KANAALZONE	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	
DE WEIJER-OOST	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
DE WEIJER WEST	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
BP SCHOOTEN	STIPHOUT	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
GANSENWINKEL	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	
BRANDEVOORT	HELMOND	HELMOND	Ontwerp bestemmingsplan	
BZOB TERREIN	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
GROOT SCHOOTEN	STIPHOUT	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	e-Quest
RIJPELBERG	HELMOND	HELMOND	(Vastgesteld en) Onherroepelijk bestemmingsplan	

Opmerking: zie voor nadere informatie over FTTH en FTTB het overzicht in bijlage 2.

4. Maatschappelijke organisaties (grotere instellingen):

a. onderwijsinstellingen; primair en voortgezet onderwijs

Bij 41 scholen is informatie opgevraagd waar het volgende uit naar voren komt.

- Minimaal 14 scholen hebben recent een langdurig contract (10 jaar) gesloten met E-Quest.
- Van 5 scholen is bekend dat ze een kortlopend contract hebben.
- Van de overige 22 scholen is de situatie m.b.t. de verbindingen onduidelijk (14 hebben in het geheel niet gereageerd).
- Vraag: is bekend of scholen meerdere locaties hebben?
- Aandachtspunt: bij de inventarisatie van de scholen zijn vragen ontstaan. Deze zijn opgenomen in bijlage 3.

b. Zorginstellingen

De grootste 27 instellingen (WMO en Jeugdzorg) zijn benaderd in het kader van de inventarisatie. Hiervan hebben 3 instellingen aangegeven dat zij geen eigen locatie in Helmond hebben. Op basis van de inventarisatie (huidige status) blijkt dat de organisaties circa 36 locaties in Helmond hebben. In het totaal hebben 20 instellingen (75%) gereageerd.

De inventarisatie geeft een wisselend beeld v.w.b. het soort verbinding (koper, coax, glas). Circa 75% van de instellingen dat heeft gereageerd, geeft aan te verwachten dat de behoefte aan snellere/betere verbindingen de komende jaren gaat toenemen.

Vragen/adviezen:

- Zorg dat organisaties die de informatie hebben aangeleverd op de hoogte worden gehouden van verdere ontwikkelingen.
- De selectie is gemaakt vanuit het Sociaal Domein. Aandachtspunten zijn nog: poliklinieken (ook prikposten), zelfstandige behandel centra (ZBC) en klinieken. En zo ook klinieken en instellingen voor gehandicapten en/of woonzorg centra zoals de stichting KBWO.
- Aandachtspunt: zorginstellingen zoals Savant en De Zorgboog beschikken ook over woningen. Deze zijn belangrijk i.v.m. het leveren van zorg tot in de woning. Klopt dit en zo ja, hebben de bewoners de beschikking over een triple-play aanbod? Zo ja, hoe is dit georganiseerd? Daarnaast de vraag of de locaties met elkaar / het hoofdkantoor verbonden zijn. Zo ja, hoe (ethernet of internet)?

c. Bibliotheek Helmond-Peel

Deze maakt gebruik van een glasvezelverbinding van Tele-2 van 100 Mbps up en down voor € 553,= per maand (€ 6.636,= / jaar). De looptijd van de verbinding bedraagt 12 maanden. Aanvullend na te vragen: van welke diensten (internet, telefoon, televisie) maken zij gebruik?

d. Lokale omroep Helmond

De lokale omroep Helmond maakt gebruik van een internet verbinding van E-Quest van 50 Mbps up en down voor € 65 per maand (€ 780 / jaar) en een lease verbinding (kosten en specificaties?). Er zijn toekomstplannen om samen te werken met diverse omroepen uit de regio. Hierbij bestaat de mogelijkheid dat uitzendingen centraal worden gemaakt.

e. Wijkgebouwen

In het vastgoed overzicht van de gemeente Helmond staan 18 wijkaccommodaties. Huurders regelen de verbindingen zelf. De wijkgebouwen maken onderdeel uit van het gemeentelijk vastgoed. Geadviseerd wordt om deze bij de uitwerking zoals genoemd bij het gemeentelijk

vastgoed (zie 1c) te mee te nemen. Het aanleggen van een adequate (glasvezel)verbinding biedt gebruikers (en dus ook voor de gemeente) een meerwaarde.

f. **Sportaccommodaties**

Het gaat in potentie om ruim 55 sportverenigingen en -accommodaties (zie bijlage 4 voor de inventarisatie).

Nadere vraagstelling: heeft de gemeente beleid voor het beschikbaar maken van internet / WiFi voor de sportverenigingen?

g. **Veiligheid (politie, brandweer)**

Politie: heeft landelijk een eigen gesloten netwerk. Dit blijft verder buiten de scope van de inventarisatie. Daarnaast heeft de politie een glasvezel van Breedband Helmond ter waarde van € 7.680,= per jaar die door de gemeente Helmond wordt betaald.

Suggestie: neem deze verbinding mee bij het herijken van contracten, zie hierboven onder 1.

Brandweer: er is een eerste summiere inventarisatie beschikbaar.

Advies: nader onderzoek doen naar de vereiste verbindingen. In het bijzonder t.a.v. de glasvezelverbindingen tussen de verschillende brandweerkazernes in de regio.

Conclusie en aanbevelingen

Veel gegevens zijn in deze pilot boven tafel gekomen. Hoewel de inventarisatie nog niet helemaal klaar is, kunnen al wel de volgende conclusies worden getrokken.

- a. Uit de inventarisatie komt een groot aantal locaties naar voren dat op termijn baat kan hebben bij een lokaal glasvezelnetwerk en backbone. In onderstaand overzicht is het voorlopige resultaat weergegeven.

		aantallen		
Nr.	locatie categorie	locaties	potentie*	Opmerkingen
Gemeentelijke locaties				
1 a	Dienstlocaties Gemeente Helmond	9	1	8 gebouwen zijn reeds aangesloten op een lokaal glasvezelverbinding van de gemeente Helmond
b	Zakelijke diensten gemeente Helmond			
c	Overige vastgoed Gemeente Helmond	99	99	Daarnaast beschikt de gemeente over 52 woningen. Aantal aan te sluiten locaties is derhalve groter
d	Verkeerregelinstantie	75	75	Hoelang lopen de bestaande contracten?
	Verkeerstellers	11	11	Let op de samenhang met verkeersregelinstanties
e	Camera's	38	38	Let op de samenhang met verkeersregelinstanties
f	Pompgemalen	74	74	
g	Openbare verlichting (gateways)	12	12	Onder invloed van smart city ontwikkelingen zullen de gateways in de toekomst wrs toenemen
h	Parkeerautomaten	48	48	betreft automaten, parkeergarages zijn opgenomen bij 1c
i	Wifi-hotspots	uitzoeken		analyse is niet gemaakt.
2	Toekomstige locaties	uitzoeken		nog niets over bekend
3	Fijnmazige FTT- en FTTB pop-locaties	14	14	Dit betreft een schatting voor FTTH o.b.v. 3.000 woningaansluitingen per pop
	subtotaal	380	372	
Maatschappelijke locaties				
4 a	Scholen (PO en VO)	41	15	Potentie is een ruwe schatting
b	Zorg	36	50	Waarschijnlijk meer omdat het vermoeden bestaat dat niet alle locaties zijn opgegeven.
c	Bibliotheek	1	1	
d	Lokale omroep	1	1	Mogelijke andere uitzendlocaties niet bekend
e	Wijkgebouwen	(18)	(18)	Staan waarschijnlijk in overzicht 1c
f	Sportaccommodaties	55	38	17 locaties staan in overzicht 1c
g	Veiligheid	uitzoeken		
	subtotaal	134	105	
	totaal	514	477	

Het grote aantal locaties, in het bijzonder de eigen locaties, vormen een gunstige uitgangspositie voor het creëren van een lokale breedbandring en backbone.

- b. De gemeente heeft een connectie met EFX en 8 eigen panden onderling verbonden met een glasvezelverbinding. Daarnaast wordt voor andere locaties zoals de verkeersregelinstallaties, gebruik gemaakt van vooral koper- en mobiele netwerken. Dit biedt mogelijkheden voor combinaties, zeker in het perspectief van de verdere 'verglazing' van Helmond.
- c. De gemeente Helmond heeft wel beleid (maar geen bouwdruk) hoe zij in de toekomst wil omgaan met de verbindingen. Als de gemeente het beleid t.a.v. glasvezel wil effectueren, is het maken van een blauwdruk één van de eerste actiepunten.
- d. Vanuit enkele (maatschappelijke) organisaties is aangegeven dat zij behoefte hebben aan goede verbindingen en dat deze behoefte de komende jaren zal toenemen. Dit biedt dus perspectief op het moment dat de gemeente Helmond zelf regie neemt voor het aanleggen van glasvezelnetwerken.
- e. Er zijn meerdere bedrijven actief met fijnmazige glasvezelnetwerken in Helmond. Een grote speler is het Helmonds bedrijf E-Quest. Recent heeft dit bedrijf aangegeven alle woningen in Helmond te willen aansluiten op het glasvezelnetwerk. Dit is gunstig voor het ontsluiten van toekomstige maatschappelijke diensten tot in de woning. Randvoorwaarde hierbij is dat hierover goede afspraken gemaakt worden met dit bedrijf.
- f. De geïnventariseerde bedragen voor de verbindingen lopen sterk uiteen. Dit kan samenhangen met de inventarisatie, maar kan ook duiden op een besparingspotentieel. Dit vraagt om nader onderzoek. Hiermee is de intern projectleider inmiddels gestart.

Op basis hiervan doen we de volgende aanbevelingen:

- 1) Probeer de inventarisatie geheel af te maken, zie onder meer de vragen en opmerkingen in deze rapportage.
- 2) Via deze pilot heeft de gemeente inmiddels alle potentiële locaties en de bestaande verbindingen grafisch in beeld. Dat is winst. Op deze wijze ontstaat een eerste indruk van het toekomstige lokale netwerk. Aanbevolen wordt om dit in de nabije toekomst uit te werken tot een blauwdruk voor de maatschappelijke glasvezelinfrastructuur voor Helmond met backbone verbindingen met de MRE-regio.
- 3) Op het moment dat de gemeente besluit om regie te nemen in het aanleggen van een glasvezelnetwerk, zorg dan voor een goede follow-up richting maatschappelijke instellingen. Hier liggen zeker kansen die deze instellingen kunnen helpen in het digitaal werken. Met een goede maatschappelijke glasvezelinfrastructuur zijn zij beter in staat hun dienstverlening te innoveren door het digitaliseren van hun diensten naar de toekomst toe.
- 4) Zorg voor het stoomlijnen van alle gemeentelijke contracten m.b.t. dataverkeer. Door deze centraal en integraal te herzien, ontstaan hoogstwaarschijnlijk inderdieneffecten.

Notitie

Aan: Werkplaats Economische Strategie Metropool Regio Eindhoven
Betreft: Plan van aanpak voor Actieprogramma Metropool Regio Eindhoven - Verbonden (MRE-Verbonden)
Van: Erik Rickelman
Kopie: Henri Smits
Datum: 2 juni 2017
Bijlage(n): n.v.t.

Vraagstelling

Tijdens de vergadering van de Werkplaats Economische Strategie Metropool Regio Eindhoven (MRE) van 9 maart 2017 heeft BRE - EFX² een presentatie gegeven over het belang van goede breedbandverbindingen voor maatschappelijke instellingen en bedrijven in de MRE-regio en de ontwikkelingen die zich op dit gebied voordoen. Naar aanleiding van die presentatie heeft de Werkplaats Economische Strategie aan BRE - EFX verzocht een beknopt plan van aanpak uit te werken waarmee de gemeenten in het MRE-gebied gezamenlijk een impuls kunnen creëren voor het realiseren van één verbonden maatschappelijk breedbandnetwerk met een aansluiting, als een soort nutsvoorziening, in elke woning (pand en/of locatie) in het MRE-gebied.

Het plan van aanpak wordt opgezet in de vorm van een actieprogramma en borduurt voort op het in 2015 verrichte onderzoek naar NGA³-netwerken in de regio. De voorlopige werknaam van dit programma is 'MRE-Verbonden'.

Achtergrondinformatie

De afgelopen jaren lag regionaal de nadruk sterk op het aansluiten van bewoners, bedrijven en instellingen op een glasvezelnetwerk om hen toegang te geven tot snel internet, in technische termen laag 3 diensten⁴. Dit met succes. Inmiddels is in de regio een groot aantal landelijke en regionale breedbandpartijen actief en is de penetratiegraad van glasvezel in de regio relatief hoog (zie bijlage 3). De verwachting is dat het aantal partijen de komende jaren blijft groeien.

Mede door deze ontwikkeling hebben bewoners toegang tot diensten zoals snel internet en digitale tv, radio en IP telefonie, de zogenaamde triple-play abonnementen. Bedrijven en instellingen hebben onder meer toegang tot e-commerce toepassingen voor in- en verkoop, clouddiensten zoals Office365 en back-up toepassingen. Deze diensten zijn gebaseerd op internet c.q. het Internet Protocol (IP).

Op naar de volgende innovatie: maatschappelijke diensten

Met de groei van de breedband infrastructuur komen ook innovatieve diensten binnen handbereik die oplossingen kunnen bieden voor tal van maatschappelijke vraagstukken, zoals op het gebied van zorg, milieu, vergrijzing, veiligheid, onderwijs en sociale betrokkenheid. Denk bijvoorbeeld aan zorg en cliëntbewaking op afstand, dynamisch verkeersmanagement, stimuleren van sociale interactie en veiligheid

² BRE en EFX zijn in resp. 2004 en 2005 door overwegend maatschappelijke organisaties in en rond Eindhoven opgezet; in bijlage 1 wordt een korte beschrijving van beide bedrijven gegeven.

³ Next Generation Access Network (NGA). De Europese Commissie geeft de volgende definitie voor NGA: "NGA-netwerken zijn vaste toegangsnetwerken die volledig of gedeeltelijk uit optische elementen bestaan en die breedband toegangsdiensten kunnen leveren met betere kenmerken (zoals een hogere verwerkingscapaciteit) dan de diensten die via bestaande netwerken met koperen telefoonlijnen worden geleverd"

⁴ Voor een goed begrip van de opbouw van breedbandnetwerken in lagen is in bijlage 2 een korte beschrijving opgenomen.

in de buurt of het bieden van digitale ondersteuning aan kleine dorpsscholen waarmee leegloop kan worden voorkomen. Diensten waarmee al geruime tijd wordt geëxperimenteerd maar die tot op heden onvoldoende grootschalig van de grond zijn gekomen.

Gebruik van internet onvoldoende veilig en betrouwbaar

Ervaring van de afgelopen jaren leert dat communicatie met behulp van het internet kwetsbaar en onbetrouwbaar is. Recente voorbeelden van cyber-, DDoS- en ransomware-aanvallen⁵ tonen dit aan. Wil bijvoorbeeld een zorginstelling, actief in meerdere gemeenten in het MRE-gebied, veilig en betrouwbaar digitale zorgdiensten aanbieden dan wil men dit niet doen via het openbare internet (laag 3) maar via een beveiligde en gecontroleerde ethernet/ VLAN⁶ verbinding op laag 2 (zie bijlage 2). Dit geldt voor tal van maatschappelijke diensten en toepassingen en niet alleen voor kritische diensten in de zorg (zoals bijvoorbeeld hartmonitoring).

Veel gemeenten, instellingen en bedrijven creëren om dezelfde reden eigen breedbandverbindingen tussen vestigingen of partijen waarmee men samenwerkt. De verbindingen worden gehuurd of noodgedwongen zelf aangelegd. Deze behoefte ligt aan de basis van de oprichting van BRE.

Om in de huidige situatie een verbinding tussen de eigen organisatie en klanten / inwoners te realiseren moet de zorginstelling met alle regionale breedbandnetwerken in het eigen werkgebied fysieke glasvezelverbindingen maken en actieve apparatuur in het netwerk en bij de betreffende bewoner(s) plaatsen. Voor een individuele maatschappelijke organisatie of aanbieder van een maatschappelijke dienst is dit financieel, organisatorisch én technisch niet haalbaar.

De bestaande landelijke aanbieders dekken slechts een beperkt deel van het MRE-gebied. De techniek en operationele kosten voor het gebruik van de netwerken op laag 2 zijn daarnaast strak gereguleerd. De kleinere regionale partijen beschikken veelal niet over de benodigde organisatiegraad en professionaliteit om een dergelijke faciliteit te ontwikkelen.

De volgende stap: MRE-verbonden als 'nutsvoorziening' voor breedbandaansluiting

In 2016 heeft BRE - EFX een eerste marktverkenning uitgevoerd; interviews bij onder meer de maatschappelijke aandeelhouders van BRE - EFX bevestigen de hiervoor benoemde behoefte aan breedbandverbindingen en blokkades. Bij voorkeur nemen zij de verbindingen als een dienst bij één netwerkexploitant af zodat zij zelf laagdrempelig kunnen samenwerken met regionale partners en nieuwe dienstverlening aan bewoners kunnen aanbieden. Als voorbeeld verwijzen de maatschappelijke organisaties naar de gas- en elektrasector waar een neutrale netwerkexploitant een open netwerk aanbiedt met een aansluiting in iedere woning. Hierop bieden dienstaanbieders, in concurrentie, gas of elektra aan.

Met het actieprogramma MRE-Verbonden willen we deze neutrale netwerkexploitant voor breedbandverbindingen (laag 1 en 2) met een aansluiting, als een soort nutsvoorziening, in elke woning⁶ in het MRE-gebied vormgeven en van de grond trekken. Hierbij wordt de al aanwezige netwerkinfrastructuur op laag 1 verbonden en wordt actieve apparatuur (laag 2) in het netwerk opgenomen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de gemeenten en andere maatschappelijke organisaties in het MRE-gebied.

In het eerder genoemde voorbeeld betekent dit dat de zorginstelling uitsluitend het adres van een woning aan de netwerkexploitant 'MRE-Verbonden' hoeft door te geven waarmee een verbinding moet worden gecreëerd c.q. waar een dienst moet worden geactiveerd. Hierdoor worden de technische en organisatorische drempels voor sterk verlaagd. Door meerdere diensten (vragers en aanbieders) te combineren, ontstaat ook financieel een haalbare businesscase.

MRE heeft een sterke uitgangspositie voor het creëren van een dergelijk maatschappelijk breedbandnetwerk. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de volgende.

⁵ Britse ziekenhuizen geraakt door [cyberaanval](#). Jongens bestookten school met [DDoS](#)-aanvallen. Besmetting Q-park garages door [ransomware](#).

⁶ VLAN staat voor Virtual Local Area Network

⁶ Hier staat woning maar dit kan ook een andersoortig pand of object zijn; zo gaat de Gemeente Eindhoven haar Verkeersregelinstanties op termijn verbinden met een maatschappelijk netwerk.

1. Het werkgebied van een groot aantal maatschappelijke organisaties komt overeen met het MRE-gebied. Dit is gunstig voor de opbrengsten in de businesscase.
2. De penetratiegraad van glasvezel is relatief hoog. Hierdoor kunnen in de basis veel bewoners worden bereikt, zijn de investeringen in aanleg van het netwerk relatief laag en hebben toekomstige diensten een groot bereik onder potentiële gebruikers.
3. De organisatiegraad is in de MRE-gebied hoog. Dit is een gunstige uitgangspositie voor het effectief vormgeven en initiëren van regionale vernieuwingen.
4. BRE-EFX verbindt met de eigen glasvezelinfrastructuur en het knooppunt al 15 regionale netwerken op laag 1 en biedt al op beperkte schaal belichtingsfaciliteiten (laag 2). Dit is gunstig voor de kostenzijde van de businesscase.

Deze zaken versterken de businesscase voor het maatschappelijk breedbandnetwerk.

Plan van aanpak (op hoofdlijnen)

Bij het creëren van het maatschappelijke breedbandnetwerk richt MRE-Verbonden zich op het samenwerken met / verbinden van de bestaande netwerken (ook kleinere 'losse trajecten') en het invullen van de ontbrekende delen. Daarbij wordt actief de samenwerking gezocht met de maatschappelijke organisaties. De 21 gemeenten spelen hierbij een voortrekkersrol en zorgen voor de betrokkenheid van andere maatschappelijke organisaties in de eigen gemeente. Op deze wijze creëren we een impuls voor het uitwerken en opstarten van een haalbare businesscase.

Doelstellingen, resultaat en afbakening

Het doel is: uitwerken van een actieprogramma voor het realiseren van één verbonden breedbandnetwerk (in technische zin een verbinding op laag 1 en 2; ethernet / VLAN-niveau, open en onafhankelijk) waarmee alle bewoners in het MRE-gebied die aangesloten zijn op één van de bestaande glasvezelnetwerken een maatschappelijke aansluiting krijgen (in technische zin een verbinding op laag 1 en 2, open en onafhankelijk).

Het actieprogramma geeft onder meer inzicht in:

- de aanwezige maatschappelijke organisaties en hun werkgebied
- (digitale) samenwerkingsrelaties van de maatschappelijke organisaties (eventueel incl. kosten voor de inzet van verbindingen)
- beleidsplannen met raakvlakken naar de breedbandinfrastructuur
- de bestaande glasvezel netwerkinfrastructuur (update van- en aanvullingen op het in 2015 uitgevoerde onderzoek)
- enkele voorbeelden voor nieuwe diensten / toepassingen voor de betrokken gemeenten en maatschappelijke organisaties

Vervolgens geeft het actieprogramma op basis hiervan inzicht in:

- wat op hoofdlijnen nodig is voor het realiseren van de infrastructuur (technisch en financieel)
- hoe dit het beste kan worden gerealiseerd (eventueel in de vorm van scenario's)
- wat de rol kan zijn van de betrokken gemeenten en maatschappelijke organisaties
- wat de haalbaarheid is van de impuls voor het te realiseren netwerk

Organisatie

Voor dit project wordt gewerkt met een stuurgroep die de rol van opdrachtgever vervult en sturing geeft aan het doel en uitvoering van dit project, een projectgroep die inhoudelijk de uitvoering begeleidt en een externe projectleiding die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding in dit project.

A) Stuurgroep (bestuurlijk)

- a. Staf Depla (wethouder Eindhoven); voorzitter
- b. Anja Thijs (burgemeester Eersel)
- c. Robert Visser (wethouder Son en Breugel)
- d. Leon van de Moosdijk (wethouder Someren)
- e. Jos van Bree (wethouder Helmond)
- f. Thomas Voncken (MRE); secretaris

- g. Erik Rickelman (BRE - EFX); projectleiding
- h. Henri Smits; projectondersteuning

B) Projectgroep (o.a. ambtelijk en maatschappelijk)

- a. Robert Elbrink (gemeente Eindhoven)
- b. Jeroen Wekers (gemeente Eersel)
- c. Cristian Timmermans (gemeente Someren) of Geert Houben (?)
- d. Roel Welten (?) (gemeente Son en Breugel)
- e. Erik Rickelman (BRE - EFX); projectleiding
- f. Henri Smits; projectondersteuning

C) Betrokkenen / werkgroep per gemeente

Voor het opstellen van het actieprogramma is het van belang om goed aan te sluiten bij de lokale situatie in de 21 gemeenten van de MRE. Om dit te bereiken wordt per gemeente een interne projectcoördinator gezocht die lokaal de initiërende rol invult en de verbindende schakel is naar de lokale maatschappelijke organisaties. De werkgroep bestaat uit de interne projectcoördinator aangevuld met mensen van de gemeente en maatschappelijke organisaties. Vanuit dit project krijgt de interne projectcoördinator ondersteuning (van de projectleiding uit de stuurgroep en/of externe ondersteuning).

D) Klankbordgroep maatschappelijke organisaties

Nader in te vullen. Betrokkenen komen onder meer uit zorg, onderwijs, corporaties en provincie.

Aanpak en activiteiten

Bij de start van het project wordt gewerkt aan het creëren van bewustwording voor de problematiek en het draagvlak voor het maatschappelijke breedbandnetwerk. Dit blijft een aandachtspunt tijdens de gehele looptijd van het project.

Aangezien lokale betrokkenheid vanuit de gemeente belangrijk is, wordt bij aanvang van het project gezocht naar een interne projectcoördinator per gemeente en wordt externe ondersteuning georganiseerd (projectleider / projectbegeleiding). Uitgangspunt is dat de interne projectcoördinator als in kind bijdrage vanuit de gemeente wordt geleverd. Als invulling van de projectcoördinatie vanuit de gemeente niet mogelijk is, wordt naar alternatieve invulling gezocht. Deze kan eventueel vanuit BRE - EFX worden geboden.

Als eerste concrete stap wordt i.s.m. de interne projectcoördinator de lokale situatie in kaart gebracht. Het gaat hierbij onder meer om de aanwezig infrastructuur, de aanwezige maatschappelijke organisaties en hun (beleids)plannen. Bij aanvang worden 3 gemeenten worden intensiever begeleid, waarna de ervaringen worden gedeeld met de andere gemeenten die op basis hiervan gericht een inventarisatie kunnen maken. Op deze wijze wordt tevens de interne en externe inspanning beperkt. Op basis van de bevindingen uit de inventarisatie worden mogelijkheden en haalbaarheid van een maatschappelijk breedbandnetwerk uitgewerkt en gepresenteerd.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste activiteiten.

1. Creëren bewustwording en draagvlak

- a. 15 juni 2017: toelichting plan van aanpak tijdens vergadering van de Werkplaats Economische Strategie (commitment en aanscherpen plan van aanpak)
- b. 19 juni 2017: opstarten van het project met de stuurgroep
- c. 20 september / 1 november 2017: toelichting op ontwikkelingen en plan van aanpak tijdens bijeenkomst Regionaal Platform MRE (algemeen creëren van draagvlak)
- d. bijeenkomsten bij de 21 gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) voor het verkrijgen van medewerking (akkoord op commitment, capaciteit en budget)

Waar nodig worden op dit vlak aanvullende activiteiten gedefinieerd.

2. Organiseren in kind capaciteit bij gemeente en budget voor externe ondersteuning
 - a. concretiseren in kind capaciteit (o.a. projectcoördinator) en externe ondersteuning
 - b. uitwerken budget
 - c. onderzoeken mogelijkheden van financiering via gemeenten, MRE en provincie
 - d. invullen in kind capaciteit bij gemeenten en financiering
3. Organiseren 21 inventarisaties voor het in kaart brengen van de lokale situatie
 - a. voorbereiden aanpak voor de lokale inventarisatie (incl. rapportagestructuur)
 - b. uitwerken inventarisatie bij 3 pilot gemeenten (voorbeeld voor overige gemeenten)
 - c. uitwerken enkele voorbeelden nieuwe diensten (op hoofdlijnen, ter onderbouwing en inspiratie)
 - d. uitvoeren 18 overige inventarisaties (vanuit de gemeenten aangestuurd / uitgevoerd)
 - e. uitwerken inventarisaties en rapportage
4. Uitwerken van het actieprogramma
 - a. bepalen benodigde infrastructuur
 - b. uitwerken mogelijke realisatiescenario's
 - c. vaststellen benodigde financiering
 - d. rapporteren actieprogramma
 - e. toelichten actieprogramma:
 - 1) aan Werkplaats Economische Strategie
 - 2) tijdens collectieve bijeenkomsten met gemeenten
 - 3) tijdens bijeenkomsten bij individuele gemeenten (en overige maatschappelijke organisaties)

Doorlooptijd en planning

Voor het creëren van benodigde impuls vinden wij het wenselijk om voor de uitvoering van dit project een korte doorlooptijd aan te houden. Het streven is erop gericht om het actieprogramma 6 tot 8 maanden na start te kunnen presenteren. Bij aanvang van het project wordt een planning nader uitgewerkt.

Toelichting 1: BRE en EFX

Breedband Regio Eindhoven (BRE) is een initiatief van de 21, overwegend maatschappelijke, founding fathers zoals gemeenten, zorg- en onderwijsinstellingen en woningcorporaties (zie voor de volledige lijst www.breedbandeindhoven.nl). BRE exploiteert vanaf 2004 een glasvezelnetwerk in Eindhoven dat in de loop van de jaren is uitgebreid naar onder meer Veldhoven, Helmond en Geldrop. BRE verzorgt in samenwerking met EFX ook opstappunten in Tilburg en Den Bosch.

EFX is een initiatief van Technische Universiteit en de gemeente Eindhoven en is in 2005 gestart als glasvezelknooppunt voor het verbinden van regionale glasvezelinitiatieven voor bedrijventerreinen (FTTB) en huishoudens (FTTH). Inmiddels zijn 15 regionale netwerken op het knooppunt aangesloten met circa 1600 instellingen en bedrijven als klant. EFX heeft een eigen data-/exchange center in het La Place gebouw van de TU/e.

Sinds 1 oktober 2016 zijn de activiteiten van BRE en EFX gebundeld en is EFX een 100% dochter van BRE.

Hoe doen wij dat?

- open, onafhankelijk, maatschappelijk betrokken, zonder winstoogmerk, geen lock-in, maximale keuzevrijheid, lage 'instap', gericht op samenwerking

eigen glasvezelnetwerk
(110 km, 320 locaties)

Vanuit eigen exchange center
connectie met 15 regionale
netwerken (1600 instellingen en
bedrijven). Landelijke koppeling
met o.a. AMSIX, NDIX, RIX.

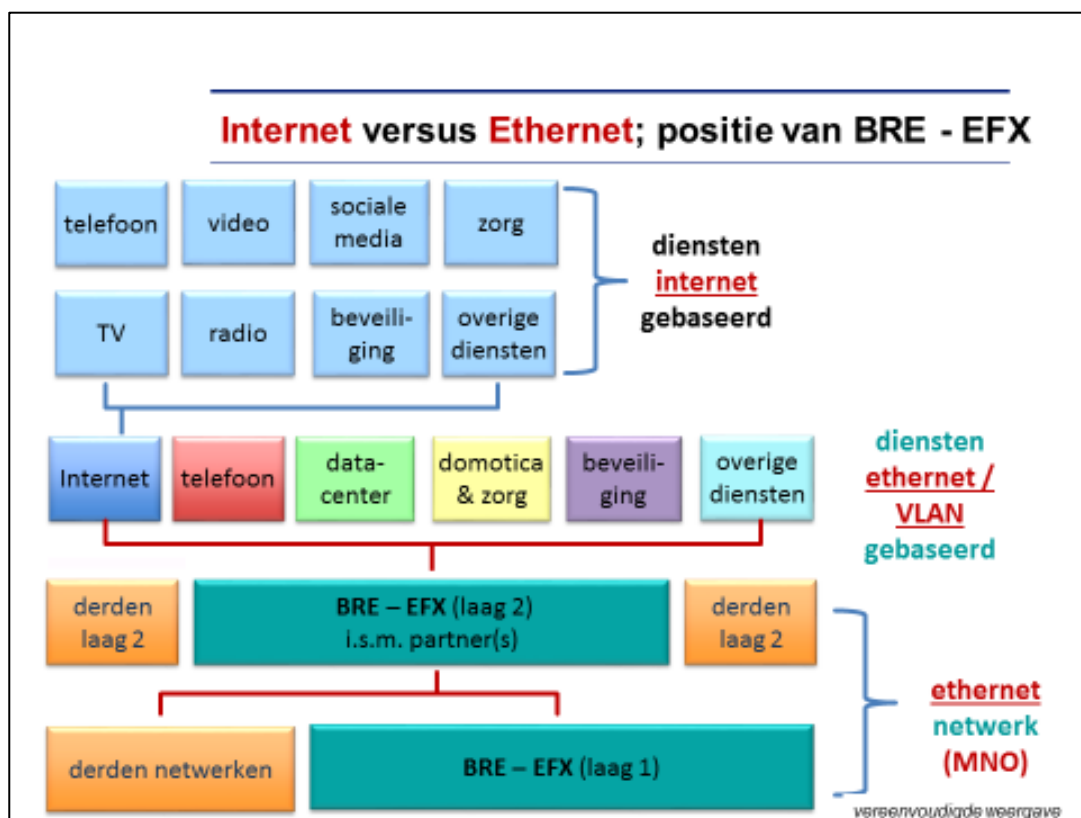

Toelichting 2: Opbouw van een breedbandnetwerk

Doorgaans wordt een breedbandnetwerk verdeeld in de volgende lagen⁷⁷:

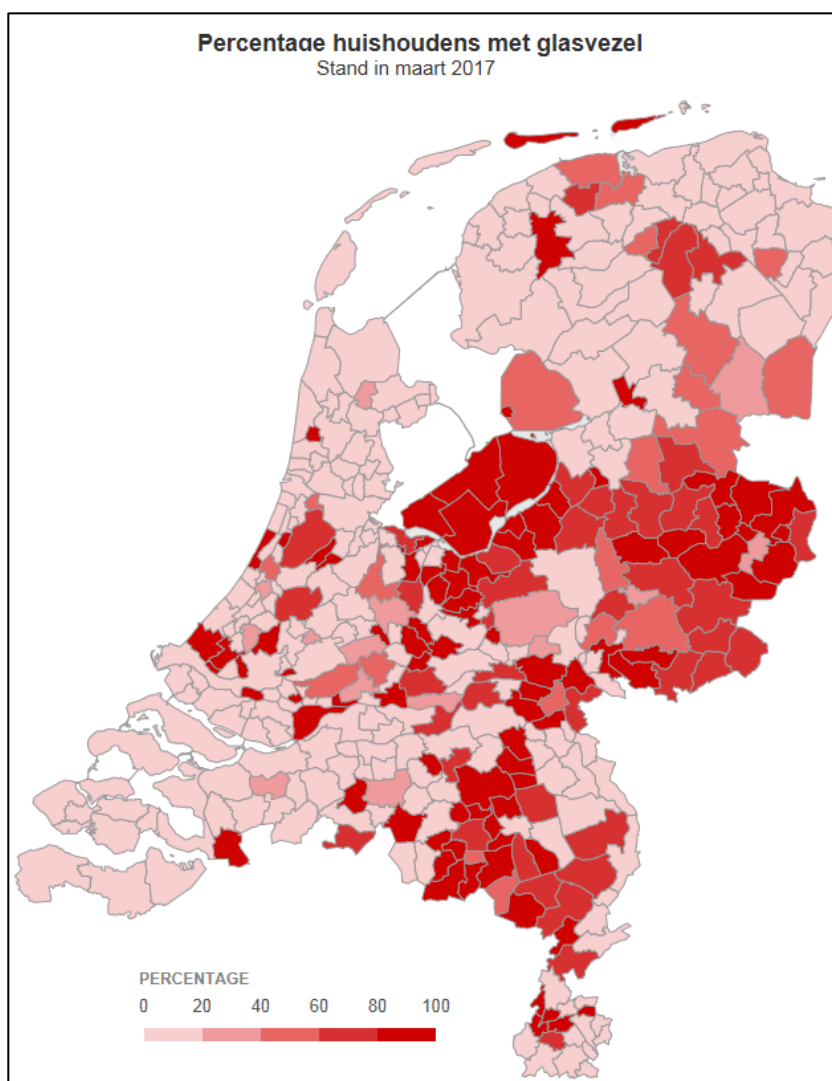
- Laag 1: de passieve laag. Deze eerste en onderste laag is de laag van de buizen, kabels en vezels. In Nederland bestaan drie vaste infrastructuren voor de levering van telecommunicatiediensten: het kopernetwerk van KPN, de netwerken van de kabeloperators (HFC) en de glasvezelnetwerken.
- Laag 2: de actieve laag. Deze laag zorgt ervoor dat data op laag 3 wordt omgezet in (afhankelijk van het type infrastructuur) elektrische of optische signalen die over de voorzieningen in laag 1 getransporteerd worden, in de regel via het Ethernet-protocol. De laag bevat de actieve apparatuur die in het netwerk (o.a. wijk-technische ruimten ook wel PoP genoemd) is opgenomen, zoals optische poorten, switches ('centrales') en routers.
- Laag 3: de dienstenlaag. Deze derde laag omvat die diensten die concreet aan de eindgebruiker worden aangeboden. Denk aan internet, televisie, Video-on-Demand of telefonie. Op deze laag worden de data of informatie gecreëerd die uiteindelijk in de vorm van signalen over laag 1 en 2 getransporteerd worden. In de regel via het IP-Protocol.
- Laag 4: de laag van de toepassingen. Denk aan Skype, E-mail of internetbankieren.

In dit stuk wordt geen onderscheid gemaakt tussen laag 3 en 4. Dit is voor het begrip van het plan van aanpak voor dit actieprogramma niet nodig.

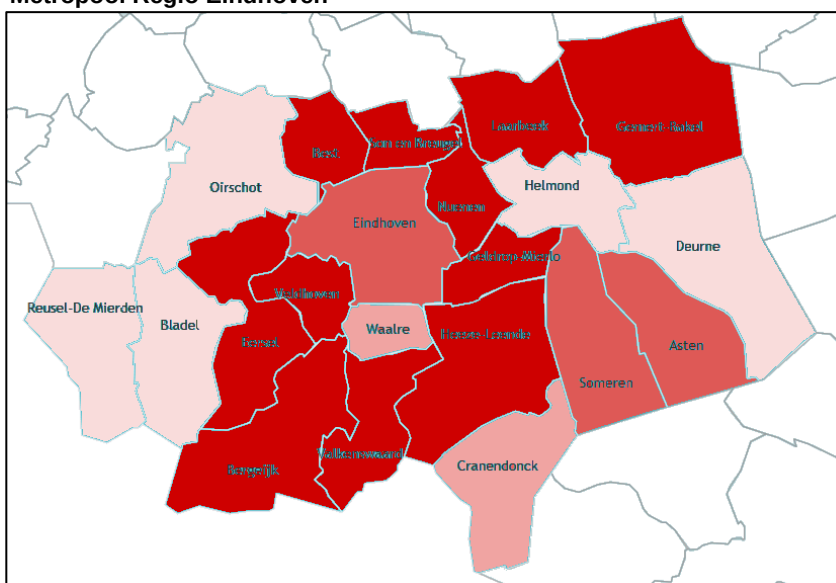

⁷⁷ Bron: Overheid: Handreiking 'Goed op weg met breedband' (pagina 46) met verbijzonderingen/ aanvullingen.

Toelichting 3: Percentage huishoudens met glasvezel in Nederland en MRE-gebied

Metropool Regio Eindhoven

Bijlage 2: Glasvezel Gemeente Helmond.

Dienstpanden van de gemeente Helmond aangesloten op het eigen glasvezelnetwerk”

1. Stadskantoor
2. t' Cour
3. Veiligheidshuis
4. Gemeentewerf
5. Kasteel
6. Boscotondo
7. Speelhuis
8. Werkplein/Zorg en Ondersteuning
9. Cacaofabriek – niet aangesloten

Inventarisatie FTTH en FTTB 2015

Onderstaand de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek van Metropoolregio van november 2015.

			kern				buitengebied				bedrijventerreinen			
			wit	grijs	zwart	totaal	wit	grijs	zwart	totaal	wit	grijs	zwart	totaal
Helmond														
Helmond	Helmond	24.840		19.380	3.307	22.687	2.153			2.153				
Helmond	Stiphout	2.212		1.991		1.991	221			221				
Helmond	Mierlo Hout	4.602		4.142		4.142	460			460				
Helmond	Brouwhuis	3.914			3.914	3.914				0				
Helmond	Rijpelberg	3.474			3.474	3.474				0				
Helmond		0				0				0				
Helmond bedrijventerrein		1.052										159	893	1.052
Helmond bedrijventerrein		0												0
	totaal	40.094	0	25.512	10.695	28.819	2.835	0	0	2.835	0	159	893	1.052
	% t.o.v. Subtotaal		0%	89%	37%	100%	100%	0%	0%	100%	0%	15%	85%	100%
	% t.o.v. totaal		0%	64%	27%	72%	7%	0%	0%	7%	0%	0%	2%	3%

Helmond	zwart	grijs	wit	totaal
kern	10.695	25.512	0	36.207
buitengebied	0	0	2.835	2.835
bedrijventerrein	893	159	0	1.052
totaal	11.588	25.671	2.835	40.094
	29%	64%	7%	100%

Woningen per wijk

Aantal woningen	aantal woningen
Binnenstad	7.632
Helmond Oost	3.794
Helmond Noord	5.274
t Hout	4.610
Brouwhuis	3.917
Helmond West	2.108
Warande	1.211
Stiphout	2.214
Rijpelberg	3.474
Dierdonk	1.724
Brandevoort	3.460
Industriegebied Zuid	115
Totaal	39533

Bijlage 3: Vragen bij inventarisatie Helmondse scholen.

Vragen en opmerkingen bij Qliq:

1. Zijn de bedragen incl. of excl. btw?
2. Wat is het verschil tussen standaard en plus? Kennen we de SLA?
3. Gaat het in deze inventarisatie over ethernetverbindingen, internetverbindingen of beide?
4. Looptijd van het contract is 120 maanden. Raamcontracten mogen vanuit de overheid maximaal 4 jaar zijn. Is dit wettelijk toegestaan?
5. Zijn andere aanbieders benaderd, bijv. wat kost een 'standaard' aansluiting bij KPN?
6. Er wordt betaald voor IP-adressen; worden deze eigendom van de scholen (belangrijk voor de openheid)?
7. In het verslag staat gemeld dat ook andere scholen deelnemen aan dit initiatief. Welke zijn dit? Betreft dit onder meer Wilhelminaschool, Silvester/Bernadette school en De Lindt (zie hieronder)?

Vragen en opmerkingen bij OMO:

1. Er wordt gesproken over glasvezelverbindingen tussen 3 scholen. Wat voor verbindingen zijn dit? Gaat het om eigen of gehuurde verbindingen en zijn dit darkfibers of belichte verbindingen?

Vragen en opmerkingen bij overige scholen en vragen:

1. Bart van der Meijs, directeur Wilhelminaschool, geeft aan dat meerdere schoolbesturen uit het primair onderwijs dit voorjaar hebben besloten tot aanleg glasvezel door E-Quest. Voor zover na te gaan, maakt de Wilhelminaschool geen onderdeel uit van Qliq. Is na te gaan welke scholen hieraan gaan deelnemen en wat de afspraken zijn (zoals bij Qliq)? Uit het overzicht lijkt het dat de Silvester/Bernadette school en De Lindt hieraan ook meedoen.
2. Hebben alle scholen waar voor dat van toepassing is een reminder gekregen?

Bijlage 4: Sportaccommodaties en -verenigingen

Sportaccommodaties – Contact Lisenka Stuivenvolt van Oorschot, Ontwikkelaar Sociaal Domein (aandachtsgebied sport en bewegen team PSD.OSD).

Overzicht verschillende categorieën sportaccommodaties (eigendom gemeente):

- Sporthallen (City, Veka, de Braak, Paulus Potter laan, Gasthuisstraat) – ligt ADSL lijn i.v.m. toegangscontrole. In Veka sporthal is een wifi hotspot. Beheerder kantine heeft hiervoor zelf een contract met een commerciële aanbieder.
- Gymzalen (de Veste, Dierdonk, Montgolfierstraat, Hobostraat, Vendelier, Koekoekstraat) – ligt ADSL lijn i.v.m. aansluiting op toegangscontrole (gemeente betaalt kosten via IVA/AD – telecom budget). Geen wifi hotspots.
- Zwembad de Wissen – wifi hotspot – voor de verenigingen die gebruik maken van deze faciliteit. Aanleg heeft gemeente betaald. Laco: gebruik zit in exploitatie die door Laco aan de verenigingen wordt doorbelast (zit hoogstwaarschijnlijk in de huurprijs).
- Voetbal Oranje Zwart/handbal Swift/Judo vereniging Mierlo-Hout – gemeentelijke gebouwen die verhuurd worden aan verenigingen.
- Vm Postkantoor – wordt door vastgoed verhuurd aan een sportschool.

Daarnaast is een flink aantal verenigingen zelf eigenaar van de accommodatie.

Hoe verder: bij PSD.OSD is een overzicht beschikbaar van de grotere verenigingen (ca. 50) in Helmond om een detailinventarisatie uit te voeren. Hier zitten ook de verenigingen die zelf eigenaar zijn van hun accommodatie.